

КОМПЛАЄНС АУДИТ ЦИФРОВИХ АКТИВІВ

Баслик О.В., здоб. ступ. PhD

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Н.С. Ковалевська**
Державний біотехнологічний університет

В епоху інформаційних технологій цифрові активи, такі як криптовалюти, токени, NFT, та інші віртуальні активи, стають все більш поширеними. Ця тенденція призводить до зростання потреби у чітких правилах та регуляціях, що стосуються цих активів. Інтеграція бізнесу у світову економіку обумовлює необхідність комплаєнс-контролю, що потребує дотримання встановлених правил внутрішньої взаємодії, процедур і процесу прийняття рішень відповідно до міжнародних вимог, а також виявлення, оцінювання та моніторинг комплаєнс-ризиків, пов'язаних із професійним веденням бізнесу. Слід зазначити, що "комплаєнс" у перекладі з англійської мови означає згоду, відповідність, а за визначенням International Compliance Association (Міжнародна комплаєнс-асоціація), «комплаєнс – це забезпечення відповідності діяльності встановленим вимогам і стандартам» [1, с. 133]. За цих умов комплаєнс аудит цифрових активів - це процес оцінки відповідності цифрових активів та пов'язаних з ними операцій чинному законодавству, нормам та внутрішнім політикам. Даний вид аудиту стає все більш важливим для компаній та індивідуальних інвесторів, які володіють або користуються цифровими активами [2, с. 155].

Основними цілями комплаєнс аудиту цифрових активів є: виявлення та оцінка потенційних ризиків, які пов'язані з цифровими активами, такі як відмивання грошей, фінансування тероризму, шахрайство та кібербезпека; забезпечення відповідності, тобто гарантування того, що цифрові активи та пов'язані з ними операції відповідають чинному законодавству, нормам та внутрішнім політикам; підвищення прозорості та довіри до цифрових активів, шляхом представлення чіткої картини їх використання та управління; вдосконалення управління ризиками (проведення аудиту може допомогти компаніям та індивідуальним інвесторам вдосконалити свої практики управління ризиками, пов'язані з цифровими активами).

Організація комплаєнс аудиту цифрових активів може включати наступні етапи:

1. Планування. Визначення обсягу та мети аудиту, а також розробка плану аудиту.

2. Збір інформації. Збір інформації про цифрові активи, пов'язані з ними операції та відповідні правила та політики.

3. Оцінка ризиків. Виявлення та оцінка потенційних ризиків, пов'язаних з цифровими активами.

4. Тестування. Тестування відповідності цифрових активів та пов'язаних з ними операцій чинному законодавству, нормам та внутрішнім політикам.

5. Звітування. Складання звіту про результати аудиту, який включає виявлені ризики, рекомендації щодо покращення та план дій.

Під час проведення комплаєнс аудиту цифрових активів, доцільно застосовувати наступні методи. Аналіз даних, шляхом використання аналітичних інструментів, для виявлення потенційно підозрілих операцій з цифровими активами. Проведення опитувань та інтерв'ю з співробітниками, які володіють або користуються цифровими активами. Інспектування, тобто перевірка документації та записів, пов'язаних з цифровими активами. Тестування за допомогою проведення тестових транзакцій з цифровими активами [3].

Комплаєнс аудит – багатоаспектне поняття, метою проведення якого є зведення до мінімуму ризиків, що можуть стати для суб'єктів бізнесу не тільки фінансовими втратами, але й втратою довіри з боку суспільства, зокрема регулювальних органів, інвесторів, партнерів, акціонерів, клієнтів [4, с. 41]. Так, ризики, пов'язані з цифровими активами, зростають. Зростає кількість випадків відмивання грошей, фінансування тероризму, шахрайства та кіберзлочинів, пов'язаних з цифровими активами. Законодавство та норми щодо цифрових активів постійно розвиваються, а уряди та регулятори по всьому світу розробляють нові закони та норми, що стосуються цифрових активів.

В Україні, як і в багатьох інших країнах, ринок цифрових активів стрімко розвивається. Тому комплаєнс аудит цифрових активів може стати важливим інструментом для забезпечення відповідності українському законодавству. В Україні наразі немає комплексного законодавства, що регулює цифрові активи. Проте, існують певні нормативні акти, які можуть застосовуватися до цієї сфери. Комплаєнс аудит може допомогти компаніям та індивідуальним інвесторам зрозуміти, як ці норми впливають на їх діяльність з цифровими активами та вжити заходів для їх дотримання. Також він сприяє підвищенню довіри до українського ринку цифрових активів. Проведення комплаєнс аудитів може допомогти підвищити прозорість та довіру до українського ринку цифрових активів. Це може залучити нових інвесторів та стимулювати розвиток ринку. Комплаєнс аудит

може допомогти захистити інтереси інвесторів, гарантуючи, що їхні кошти використовуються відповідально та законно [5].

Таким чином, комплаєнс аудит цифрових активів може стати важливим інструментом для розвитку українського ринку цифрових активів. Завдяки чітким нормам та правилам, а також підвищенню обізнаності та підтримці розвитку професії комплаєнс аудиторів, Україна може стати одним із лідерів у цій сфері. Розробка чітких норм та правил регуляторами допоможе компаніям та індивідуальним інвесторам краще зрозуміти свої зобов'язання та полегшить проведення комплаєнс аудитів. Також важливо підвищувати обізнаність про комплаєнс аудит цифрових активів серед компаній та індивідуальних інвесторів. Це можна зробити за допомогою інформаційних кампаній, семінарів та інших заходів. Підтримувати розвиток професії комплаєнс аудиторів цифрових активів, дозволяє створення навчальних програм, сертифікацій та інших заходів. З огляду на вищесказане, можна зробити висновок, що комплаєнс аудит цифрових активів має значний потенціал для розвитку українського ринку цифрових активів.

Інформаційні джерела

1. Карпушенко М., Карпушенко О. Теоретико-методологічні аспекти формування системи комплаєнс-контролю. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*, 2023. 1, с. 132–142. DOI: 10.30837/ITSSI.2023.23.132

2. Kashchena N., Kovalevska N., Nesterenko I. Organizational and methodological aspects of audit of integrated reporting of enterprise. *Zeszyty naukowe wyższej szkoły technicznej w Katowicach*. 2022. No 14. P. 153-164. DOI: 10.54264/0040. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/9999>

3. Пальцун І. М. Compliance-політика як складова корпоративної культури підприємства. URL: <http://library.donnnet.dn.ua/files/doc/trade/2013/35/Palcun.pdf>.

4. Ковалевська Н.С., Бойченко Н.В., Нестеренко І.В. IT-аудит як пріоритетний напрям внутрішнього контролю діяльності підприємств готельного бізнесу. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2019. Вип. 2(30). С. 34-45. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/2773>

5. Цюцяк А. Л. Впровадження системи комплаєнс-контролю у вітчизняну систему незалежного фінансового контролю та аудиту. *Науково-інформаційний вісник (економіка)*. 2019. № 3. URL : [http:// www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Nivif/2011_3/30.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Nivif/2011_3/30.pdf).

6. Кашена Н. Б., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Видання доповнене та перероблене; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків: ДБТУ, 2023. 259 с.